

Verbeter de wereld en ...

Jan Chr. Vaessen

1) NL in verval

Verbeter de wereld en ... ik zou zeggen begin in ieder geval in iets groters dan alleen jezelf. Dat is niet zo vanzelfsprekend in deze onzekere tijden in een chaotische wereld waar heel veel mensen alleen maar voor zich zelf gaan. Nederland raakt steeds meer in verval las ik laatst in een column in het Dagblad van het Noorden. De voorbeelden waren legio. Ons nationaal erfgoed wordt verkwanseld, 30% van de universitaire studenten heeft een burnout, de krijgsmacht is tot op het bot uitgekleeft, de nationale politie is het spoor volledig bijster, de genderdiversiteit vervaagt, de politiek is het vertrouwen van de burger kwijt en ga zo maar door. Technische en digitale innovaties gaan steeds sneller en hoe neem je daar als consument of ondernemer nog de juiste beslissingen. We zijn onzeker geworden en zoeken steeds meer zekerheid in de kleine werkelijkheid van het zelf. Dat gaat gepaard met een verregaande vrijblijvendheid naar de grote gehelen toe en zeg maar fundamentalisme van het zelf en het absoluut stellen van het eigen ego. Waarom niet gewoon zeggen dat je je onzeker voelt en proberen daar wat aan te doen. Mannen en vrouwen hebben verschillende behoeftes zo las ik bij John Gray je weet wel dat boek over Mars en Venus. Vrouwen willen zorgzaamheid, begrip, respect, toewijding, geruststelling, mannen willen vertrouwen, acceptatie, waardering, bewondering, aanmoediging. Heel verschillende behoeftes zeker, maar in beide gevallen zie ik een stuk onzekerheid over het individuele zelf. Ik denk als we elkaar serieus nemen en geven waar de ander behoefte aan heeft, dat er een andere werkelijkheid gaat ontstaan. Een werkelijkheid die liefde, verbinding, het goede leven ademt en waar zekerheid en onzekerheid geen issues meer zijn. Gewoon eerlijk zeggen dus hoe het ervoor staat, hoe je je voelt, waar je blij van wordt, waar je moeite mee hebt en dan ook denken vanuit een groter geheel dan alleen jezelf.

2) Verbeter de wereld en begin bij zelf

Nou laat ik dan eerst maar dicht bij mezelf blijven en daar beginnen. Waarover voel ik mij onzeker en hoe ga ik daar mee om? Eigenlijk is in 2018 alles veranderd in het leven van Thea en mij. Per 1 januari met pensioen gegaan als gemeentepredikant. Dat betekent, dat je de pastorie voor een burgerhuis moet verruilen. Dat huis moest eerst verbouwd worden en nu wonen we er al weer een paar maanden. Een totaal nieuwe werkelijkheid, je zit boven op elkaars lip, wat in een grote pastorie heel anders is. Ook al is het huis en de omgeving prachtig, je moet wel opnieuw je weg zien te vinden in het leven. Ik kwam tot de ontdekking dat ik me daar onzeker over voel. Kennelijk heb ik een hoop zekerheid ontleend aan de status van predikant, hoewel ik het instituut kerk niet meer zo inspirerend vind. Maar goed ik had altijd mijn cursussen retoriek nog, daar ligt mijn hart en daar ga ik me helemaal op storten. Maar ook daar verandert ineens van alles. Normaal organiseerde ik de Dag van de Retoriek in Gasselte in mei, dit jaar doen we het in Oosterbeek, maar mei lukte niet, we zaten midden in verbouwing en verhuizing. Dan maar in september, maar dat is ook niet handig, omdat veel oud-cursisten met andere dingen bezig zijn dan met retoriek. Dat was vorig jaar. Ook het aantal aanmeldingen voor de nieuwe leergangen die dit jaar in oktober starten i.p.v. september is nog niet groot. Soms voelt het of ik opgesloten zit in een doodlopende steeg en geen kant meer op kan. Soms voelt het ook of ik heel wat anders moet gaan doen, maar wat dan? En belangrijker nog hoe hou je je innerlijke rust in al deze turbulentie? Dicht bij jezelf blijven was

altijd mijn antwoord op die vraag, maar dat blijkt nu toch net weer even anders te werken.

3) *De werkelijkheid voorbij ego en zelf*

Ik merk dat dicht bij mezelf blijven in mijn nieuwe levenssituatie inderdaad anders werkt dan voorheen en daar word ik eigenlijk heel blij van. Paul Ricoeur zette me al op het spoor van een verruimd bewustzijn dat zelf en ego omvat. Het zelf ontvangt betekenis en het ego geeft daaraan weer z'n eigen specifieke betekenis. En - en dat is helemaal mooi - teksten geven een zelf aan het ego om er wat mee te gaan doen! Ook heb ik altijd heel veel gehad aan de chakrapsielologie, de zeven bewustzijnslagen die in elk mens krachtige, liefdevolle en verbindende energie doen stromen. Die energie is bevrijdend omdat het helpt je duistere kanten met liefde te omarmen, waardoor ze minder invloed krijgen en je mooie dingen kunt gaan doen, zelf en samen met de ander. Het hart, dat materie en geest en alle chakra's met elkaar verbindt, speelt daar natuurlijk de hoofdrol en maakt van de afzonderlijke chakrakleuren een stralende regenboog. Toch was ook dat nog niet genoeg. Immers ook al heeft de regenboog zeven zichtbare kleuren er is ook nog sprake van onzichtbare kleuren, namelijk infrarood, onder chakra 1, en ultraviolet, onder chakra 7. Ineens gingen voor mij aarde en hemel in het chakrasysteem ook een belangrijke rol spelen kwam ik een boeiend spanningsveld met fijne energie en kosmische dimensies. Het bewustzijn werd voor mij een steeds grotere werkelijkheid die ik ook nog met mijn geloof kon rijmen. Tenslotte is het denken over het boek *Ich und Du* van de Joodse denker Martin Buber, dat het afgelopen cursusjaar in Retorica 3 regelmatig langs kwam, voor mij een soort apotheose geworden, waar alle dingen samen kwamen en op hun plek vielen. Volgens Buber ben ik verbonden met de open, relatiegerichte *Du*-wereld én met de gesloten systematische en organisatorisch gerichte *Es*-wereld. Zonder de *Es*-wereld kan een mens niet leven, maar alleen in de *Es*-wereld leven is onmenselijk. We hebben de ander (*Du*) nodig. En *Du* kan je intieme partner zijn, een goede vriend of vriendin, je collega, een oppervlakkige kennis, maar ook een engel, God, geestkracht. *Du* heeft daarmee zelfs kosmische proporties, die ver boven welke dan ook *Es* uitstijgen. Ik vind dat mooi.

4) *Liefdevolle energie in een ik-gerichte wereld*

Ik geloof dat er dit jaar een nieuw soort theologie in mij aan het ontstaan is. En met theologie bedoel ik dan een poging tot omschrijving van datgene wat niet beschreven kan worden, wat dat is elke theologie nu eenmaal. In het kort komt het hier op neer: ik geloof dat mens zijn betekent, dat we de goddelijke liefdevolle en creatieve energie via ons *Du*-zelf de *Es*-wereld laten binnenstromen.

Weet je, in vele religies en theologieën die daarbij horen is er sprake van een liefdevolle scheppende energie die stroomt tussen drie of meer totaal verschillende goddelijke partners. In het Christendom heb je Vader, Zoon en Heilige Geest, in het Jodendom heb je El, Jahweh en de Roeag, In het Hindoeïsme en Boeddhisme Brahma, Shiva en Vishnu, in de Islam Allah, Mohammed en iets van een Geest. Nou ja, waar het om gaat is dat er liefdevolle verbindende kosmische energie stroomt tussen totaal verschillende partners waar je als mens met je bewustzijn op kunt inpluggen. Het is er al en we zijn er mee verbonden via een soort onaanraakbaar observerend zelf dat gewoon open staat en de energie in je *Du*-zelf laat stromen. Vandaar uit voedt het dan je hele chakrasysteem en stroomt het via je je hartchakra de *Es*-wereld in.

Dat inpluggen doe ik elke ochtend met een kwartiertje mediteren en zo blijf ik dicht bij mezelf en dicht bij iets dat mij totaal overstijgt en me rust, en verbindende, zelfs schep-

pende energie geeft. Het betekent dat ik elke dag begin met een blij en ontspannen gevoel, op een zen manier – dat wil zeggen met aandacht - met de dingen bezig ga en ook een hoop dingen gewoon niet doe. De turbulentie van een onzekere en ik-gerichte wereld verdwijnt daardoor niet, maar het raakt me wat minder. De ene dag wat meer dan de andere, dat dan weer wel. Maar morgen is er weer een dag met het zelfde begin. Al met al ontstaan dan toch wel mooie dingen. Het huis wordt prachtig, er is toch nog een Dag vd Retoriek, en nieuwe cursusgroepen zullen er ook wel weer komen. En misschien ga ik ook wel heel andere dingen doen, rolschaatsen misschien, de tijd zal het leren. We zullen zien wat zich aandient en hoe ik mijn mind - alles wat ik weet, denk, ervaar – dienstbaar kan maken aan mijn *Du*- en *Es*-werelden. Dat laat ik niet los tot ik dood ga en dan zullen we wel zien wat zich aan gene zijde van de grenzen van de tijd aandient. Het lijkt mij een aardig programma voor de laatste fase van dit leven, zolang mijn hart nog klopt zal het daarvoor zijn. Ofwel, ik ga proberen de wereld een beetje mooier te kleuren en begin bij mezelf, dat is verbonden met iets dat mijzelf overstijgt. Ik ervaar het nu al als een wonderlijk mooi proces dat ik iedereen aan wil raden en gun. Probeer het eens, en zie maar wat er gebeurt.

Dankjewel voor je aandacht.